

ad id text. in si cum datem §. ro autem tempore, & Ca-
ra in rep. c. Imperialem, fol. 30. colum. 2. litera N, vers.
quoad certum, de prohibita feudi alie. per Federicum &
sic prædictum Consilium Neapolitanum protulit de-
cretum, quod quædam illustri Principissa condemna-
ta, ad præstandum consensum cuidam subfeudationi
factæ à vassallo suo juxta pacti conventionem, infra
tres menses præter assensum prædictum, alias habere-
tur pro prælitto, rejecta compulsionem posita à jure, ca-
ptis scilicet pignoribus, & venditis, juxta text. in l. 2. §.
ex hoc rescripto, ff. de ventre inspiciendo, l. si quis à liberis,
§. si vel parens, ff. de liberis agnosc. ubi per Cordub. ibi in
princ. dicitur, hanc executionis formam pervevissimam
esse, & sic altera electa fuit per Consilium ut propria.

Et pro hujus doctrinæ comprobatione adduco text.
95 In c. convingit, de dolo & contum. ubi habetur, quod si
actor dolo, vel potentia adversarii non potest à judice
mitti in veram, & actuale possessionem rei post an-
num, habetur pro vero possessore, efficiturque verus
possessor ministerio juris, quem text. singul. & melio-
rem de jure dicit Ant. Go. in l. 45. Tauri sub n. 111. vers.
3 pro ista parte, & ab eo citati, expendo etiam text. in l.
quævis, ff. de bonis aub. jud. poss. juncto §. superior, ubi
habetur, quod si propter aliquod impedimentum, quis
96 non possit mitti per judicem in possessionem actualiter
habetur pro possessore dispositione, & ministerio il-
lius legis, quam dicunt notabilem, unicam, & singula-
rem citati ab Ant. Gom. ibi vers. quinto pro ista parte.

Cujus etiam farina est, quod si quis fuerit condem-
natus ad tradendum instrumentum alicujus debiti, pu-
ta, alicui tanquam ab ejus obligatione liberato, si non
reperit instrumentum, cogitur condemnatus ei face-
re aliud instrumentum liberationis, Angel. Arretin. in
conf. 136. in ibemate à n. 13. qui n. 17. vers. secundo, quan-
do dicit, quod condemnatus in eo, quod de jure est im-
possibile, sed honestum, compellitur de facto, eo modo,
quo potest; quem referens in utroque casu sequitur
Card. Iulic. præd. concl. tom. 7. litera S, concl. 126. n. 128.
qui quidem ibi n. 125. dicit, quod licet sententia sit
97 stricti juris, tamen sententia condemnans Titium ad
conservandum indemnem Caium ab obligatione facta
per ipsum Caium, si hujusmodi Caji obligatio est jam
extincta, quia fuit compulsus solvere, debet conservari,
& relaxari indemnem, eo modo quo potest, ut scilicet
98 solum eadem restitatur, licet sententia dicat relevari
ab obligatione, comprehendit etiam relevari à solutio-
ne facta vigore obligationis, allegat ad hoc Angel.
Arret. hoc pie tractantem in d. conf. 136. n. 4. cum seqq.
qui contrariis satisfacit.

100 Et denique pro intelligentia eorum quæ dicta sunt
hactenus, advertit, quod illi quatuor procedendi diver-
si modi, præmissi pro executione executorialium pari-
ter sint eligendi, & eodem modo repetendi in exequen-
te instrumentum guarentigatum, seu in forma Came-
ræ Apofolice, ut etiam notant præcitati DD. & clarè
deprehenditur ita ut & executione instrumenti con-
tinentis quantitatem pecuniæ, servetur forma posita
pro executione executorialium super quantitate pecu-
naria. Instrumento verò continente speciem certam,
puta domum, &c. servetur ordo traditus in executione
executorialium, quibus certa res, & species continetur,
& de singulis nempe, quando instrumentum continet
provisionem facti, aut juris incorporalis ut pa-
riter idem modus repetatur, quoniam instrumentum
Camerale habet vim sententiæ transactæ in rem jud.
& obligatus ex eo habetur pro condemnato jam, & sic
quoad executionis procedendi modum æquiparantur
executoriales, & instrumenta guarentigata, Benedic.
de Bar. in tract. de execut. instrum. q. 4. sub n. 79. fol. 44. Scac.
de appell. q. 19. lim. 10. n. 8. ad ff. Joan. Garcia de nobilit.
gl. 6. §. 2. n. 25. & ideo de executione sententiæ ad execu-

tionem instrumenti guarent. licitum est arguere secun-
dum Bart. in l. cum unus in siff. de bonis aub. jud. possid.
Bald. l. fin. col. 2. ff. eodem tit. Rom. conf. 76. n. 4. Angel. in
l. 1. C. quando provo. non est necesse. Quinti. Man. in tract.
de inhib. q. 49. n. 2. Paz in pract. q. p. tom. 1. c. 1. n. 3. & ita
pariter variantur exequendi modi uniuscujusque instru-
menti qualitas expofcat; vide quæ nos inferius cap. 8.
num. 363.

CAPUT VI.

Ab executeore, sive sua personæ, aut commif-
sionis, sive superioris mandantis defectu, ju-
risdictione, & potestate carente, & ad ultra-
riora procedente, appellationi non deferente:
an & quando vis fiat, & an is hujusmo-
di incompetencia cognoscere queat.

SUMMARIUM.

- 1 Excessus ex defectu potestatis à cæteris excessus spe-
ciebus substantiam rapit, & de omnibus componitur.
- 2 Cum de defectu potestatis executoris querimus, neces-
sario inferimus ad excessum.
- 3 Executor aliquam partem potestatis usurpans excedit
multo fortius quæ totam arripit.
Nullitas nulla major, quàm quod sit extra potestatem,
ibidem.
- 4 De executoris potestate quando disputatur, locum ha-
bet appellatio suspensiva.
- 5 Excedere dicitur executor eo ipso quod absque juris-
dictione procedit.
- 6 Exceptiones incompetentiæ sui aut mandantis, si sub-
executor rejiciens procedat executione, excedit, &
datur appellatio suspensiva.
- 7 Executor beneficiatus etiam si assumat viam meri, si non
admittat exceptionem surreptionis aut nullitatis sue
potestatis, potest appellari.
- 8 Exceptio relevans & legitima dicitur quæ provenit à
causali, quæ iustam causam præstat appellandi.
- 9 Exceptio si non potest executio opponi, non potest appel-
lari ob rejectionem.
- 10 Ab executeore vigore brevis Cameralis habentis execu-
tionem paratam potest appellari, quando verificatur
surreptio commissionis.
- 11 Plus insit causa in re ipsa, quàm in causato.
- 12 Omne jus potentius operatur in causa quàm in causato.
- 13 Excessus nullus alius major quàm defectus potestatis
mandata, quia immediatè & naturaliter est excessus.
- 14 & 15 Executor merus scilicet de exceptione infringente
suam potestatem, cognoscit ad effectum remittendi
tantum.
- 16 Executor mixtus potest cognoscere de potestate sua
an rescriptum sit falsum vel surreptitium, & se pro-
nuntiare judicem vel non.
- 17 Executor merus potest de exceptione defectus sue po-
testatis cognoscere extrajudicialiter ad effectum sus-
pendendi in executione.
- 18 Executoris meri potestas ob falsitatem commissionis
nulla redditur.
- 19 Executor merus licet non admittat exceptiones contra
sententiam, tamen defectus potestatis sue admittit.
- 20 Executor merus quanturvis præcisam habeat facul-
tatem, potest cognoscere de falsitate narratorum ad
effectum suspendendi.
- 21 Executor merus tenetur admittere exceptionem no-
viter ortam, quàm si sciret mandans in executeore
superfederes.

- 22 Exceptio falsa & surreptitia commissionis oritur post
sententiam, & est incognita superiori.
- 23 Executor merus de exceptione relevante, puta surre-
ptionis coram eo opposita cognoscit, ut remittat &
superfederet si verum inveniat.
- 24 Executor merus admittens exceptionem ad rescribendū
& superfederendum, remanet nihilominus merus.
- 25 Exceptio impugnantem potestatem delegantis potest
delegatus cognoscere.
- 26 Exceptiones infringentes jurisdictionem delegantis,
admittit, & cognoscit delegatus.
- 27 Judex quilibet sive ordinarius, sive delegatus, cognos-
cit an sua sit jurisdictione.
- 28 Executor admittit exceptiones concludentes defectum
tam suæ quàm mandantis potestatem.
- 29 Declarat.
- 30 Executor potestas pendet à potestate mandantis.
- 31 Excessus executoris ut delegatur, inquirimus potestatem
mandantis.
- 32 Delegata causa quæ ad jurisdictionem mandantis non
spectat, omnia sunt irrita & appellatione non egent.
- 33 Executoris potestas debet à potestate mandantis regu-
lari.
- 34 Insecta primitiva, insecta censentur derivativa.
- 35 Arboris rami majores vires non habent quàm à radi-
ce susceperint.
- 36 Radice insecta rami exsicantur, & palmites inficiuntur.
- 37 Radice insecta & extincta rami pullulare non pos-
sunt.
- 38 Nemo plus juris in alium transfert, quàm ipsi com-
petat.
- 39 Advocata jurisdictione à delegante intelligitur sublata
ab ejus delegato compulsores in partibus.
- 40 Appellationi ab executeore mixto aut vero rejiciente
legitimam exceptionem defectus sua potestatis aut
mandantis, non deferente, vim gerit declaravit Sen-
natus.
- 41 Suprema tribunalia hac utuntur praxi, sive in causis
ecclesiasticis per vim violentiam, sive in profanis ex-
cedentibus.
- 42 Executor ante commissionem executorialium presenta-
tionem & intimationem sibi factam, caret potestate
& jurisdictione, nec tanti potest.
- 43 Jurisdictionem ac potestatem nullus delegatus recipit
ante literarum presentationem & intimationem.
- 44 Commissionem esse præsentatam non sufficit, sed requi-
ritur ut sequatur appellatio.
- 45 Executor etiam si sciat facultatem sibi competere, ta-
men ante presentationem non recipit potestatem.
- 46 Per executeorem gesta post terminum limitatum in commu-
nitione, sunt nulla ipso jure, atque vim faciunt procedens.
- 47 Executor ad excellentiam post terminum exigens, vin-
culis ligatus ad superiorem remittitur.
- 48 Executor ignorans prorogationem de tempore ad tempus,
si procedat post terminum, irritè & nulliter facit.
- 49 Commissio collata in tempus quo committens cariturus
est jurisdictione, est nulla, remissivè.
- 50 Judex sicut appellatione pendente & ejus termino non
potest exequi, ita nec executionem committere cujus
defectus est particeps executor.
- 51 Non potest quis per alium facere, quod non potest fa-
cere per se ipsum.
- 52 Executor non dicitur executionem facere, sed man-
dant.
- 53 Executor est velut causa instrumentalis quæ nihil dis-
ponit.
- 54 Alius non attribuitur exequenti, sed mandanti.
- 55 Judex vim facit non deferens appellationem à commif-
sione executionis sententiæ suspensa per legitimam
appellationem.
- 56 Executor procedens ad executionem sententiæ suspen-
Salgado de Protect. Reg.

se per appellationem, potest de facto impedi & resisti.

57 Et ab ejus processu appellationi nisi deferat, vim fieri deiciatur.

58 Mandatum Papa injustum potest executor non exequi, sed rescribere; secundam justificationem expellere. Etiam si mandatum continet excommunicationem, ibi.

59 Condemnatus curet appellare coram executeore à sententia quam exequi vult intra terminum ad appellandum, cum antea sibi non fuerit intimata, & cum protestatione adendum superiorem qui eam tulit.

60 Executor gratie licet acquirat jurisdictionem à tempore date, eam tamen non exercet ante presentationem literarum.

61 Presentatio literarum originalium an sit necessaria, vel an transumptum sufficiat, remissivè.

62 Executor gratie etiam si sciat sibi facultatem competere non potest procedere ante literarum presentationem.

63 Sententiæ executio faciendâ est ab eo judice sub cujus districto res sita est, ad requisitionem tamen judicis ferentis sententiam.

64 Et idem in contradiu paratam executionem habent.

65 Judex requisitus an excedat in executione juxta statutum judicis requirentis, remissivè.

66 Judex requisitus re integra moruo vel aliter finito officio requirentis, an possit nihilominus executionem facere.

67 Nuntius ut mittat aliquem in possessionem, judice mandante mortuo potest mandatum exequi.

68 Executio mandata etiam morte mandantis re integrâ non expirat mandatum.

69 Judex successor tenetur adimplere & exequi mandatum directum suo predecessori.

70 Mandatum ex causa necessaria (prout est executio commissi) non expirat morte mandantis.

71 Mandatum quibus casibus non expiret morte mandantis re integrâ, remissivè.

72 Executor ad exequendum morte mandantis procedens non excedit.

73 Judex requisitus an possit cognoscere de dominio aut possessione rei super qua exceptio est faciendâ.

74 Judex requisitus ad exequendum dicitur nudus & merus executor.

75 Exceptionem domini aut possessionis potest tertius oppositor proponere coram judice requisito executione sententiæ, qua ut plurimum longe distat superior.

76 Opinio Ceval. reprobat, putatus omnes meros executeores posse admittere exceptionem super dominio aut possessione rei, super qua sit executio.

Isthæ præsens excessus species, à cæteris omnibus excessus speciebus virtutem, & substantiam rapit, siquidem cum de omnibus participet nec non à cunctis aliis sola componatur ista, verum etenim verum est ut cum de executoris potestate, ac jurisdictione dubitari contingit, necessario de excessu dubitatio inferatur; eo namque ipso quod executor sine jurisdictione, & potestate procedit, dicitur excedere, & ex ipsa transgressione potestatis mandata, eodemque momento oriri, atque excessum simul generari, constat; quoniam executor in eo quod excedit, definit esse executor, & judex incipit jurisdictione, & potestate carere, ac efficitur privata persona, ordinariæ potestati subiecta, ut satis abundè diximus & comprobavimus supra hoc lib. 4. c. 3. per totum, & c. 4. post prin. usque ad fin. qua omnes ibi adductas considerationes hic applicat, non repetam. Apparet etiam ex ipsa excessus descriptione, quam apposui ibi in d. c. 3. n. 36. & 37. ut novum sit quoddam gravamen extra limites potestatis mandate per executeorem illatum, & si arripens partem jurisdictionis & potestatis excedit, juxta l. quicumque & l. contra nostra,

nostris, de executoribus & exactoribus tributorum, multo magis excedit executor, qui cum non sit executor, omnem potestatem integraliter usurpat, cui convenit unicum verbum Bald. in l. ab executione, C. quorum appell. non recip. sub n. 3. vers. dico dum, certis, quod executor, five exequatur in toto, quando nihil erat exequendum, five in parte, dicitur modum executionis excedere, & sic sequitur evidenter regula trita in hac materia, ab executeore five mero, five mixto, excedente limites sue commissionis, interjecta appellationi esse deferendum, & vim fieri declarandum in curia suprema, de violentia cognoscende, nulla enim major nullitas, quam cum quid sit extra potestatem. Boeri. decis. 299. Olivanus de iure fisci, c. 25. n. 39. Rimin. junior. conf. 282. n. 70. Rota diverfo decis. 666. n. 4. p. 1. Bertazol. conf. 465. n. 24. Paris. de gabellis p. 3. n. 73. Nicol. allegat. 2. n. 21. Vant. de nullis. ex defectu juris, n. 1. Gjurba decis. 96. sub n. 10. & nos hac 4. sub n. 64. c. 3. & sursum a n. 36.

3 Hanc doctrinam in terminis reperio apud Rugin. in tract. de appellat. §. 2. c. 2. sub num. 64. vers. quarto si disputatur, dicentem quod quando disputatur de potestate executoris ad exequendum, poterit & licite appellari ab eo, & habere locum limitationem l. ab executeore, eum concordantibus, C. quorum appell. non recip. id etiam claris dixit Sigismund. Scaccia in tract. de appellat. q. 17. lim. 11. n. 10. quod eo ipso quod executor procedit line jurisdictione, dicitur excedere, dicit probari in terminis per Rotam dec. 45. alias 346 si appellat. de appell. in novis. Cael. Contard. in repet. l. unie. C. si de mom. poss. lim. 19. fol. 37. plurimas & elegantes doctrinas in comprobationem congerit Vincent. Caroc. excep. 22. q. 10. ubi plures citat Doctores; & facit illud Christi Domini. Non haberes potestatem adversus me ullam, nisi tibi datum esset desuper. Joan. c. 19.

6 Pro quo mirifice facit, quod affirmat ex Feli. Emil. Beral. decis. 333. p. 1. & Gigas de pensio. quest. 45. Flores de Men. in pract. quest. lib. 1. quest. 12. n. 44. quod si subexecutor auditoris Camerae datus ad exequendas via executiva literas pensionis, non admittat exceptionem oppositam puta subreptionis, aut incompetencie ipsius auditoris ac perinde ejus executoris, cujus vices gerit, vel alia quevis allegatur exceptio contra jurisdictionem executoris, aut subexecutoris, de qua saltim summarie incontinenti appareat, ita ut non videatur per calumniam opponi, excedit rejiciens, & ad ulteriorem executionem procedens, ab eoque posse appellari quoad utrumque effectum suspensivum, & devolutivum, pro cujus delatione adita suprema pratoria deferri, ac reponi acta omnia, & attenda, declarabunt, cum istae exceptiones penitus infringant viam executivam, omnemque processum.

7 Hinc eleganter dixit Joan. Ant. de S. Georgio, Cardin. Alex. in cap. dilecto filio, per text. ibi n. 13. de appellat. quod si executor beneficialis, etiam si eligat viam meri executoris tenetur admittere exceptionem subreptionis, & nullitatis potestatis suae quod patet (inquit ille) quod si non admitti, potest appellari, ex eodem text. ibi, nec admittas, &c. facit ipse Cardin. Alexand. bonum argumentum, & faciam exceptio relevans & legitima dicitur, quae provenit a causa, quae iustam causam praebet appellandi, probat eleganter Oldral. conf. 323. circa primum in princ. Card. Tusc. practico l. om. 3. littera E. concl. 378. n. 1. Bald. optime in leg. de executione C. quorum appell. num. 13. dum dicit apparere ex praedictis, quod quaedam sunt exceptiones, quae possunt opponi in executione, nam si non possent opponi, non appellaretur, &c. facit etiam quod dicit Hier. Gonzal. de mensi & alter. gl. 9. in annot. q. 235. quod licet ab executeore vigore brevis Cameralis habentis, executionem paratam, non licet appellari, fallit quando verificetur subreptio, vel obreptio litterarum, & commissio quia tunc appellationi quoad utrumque effe-

ctum, & suspensivum, & devolutivum, deferendum est per text. in cap. postulasitis de rescript. Aymon. Cravet. consil. 68. num. 10. plenè Lancelot. Kober. de attentat. 2. p. c. 4. in prefatione n. 478.

Quod eo validissimo fundamento fulcitur, nam si excessus commissionum appellationem suspensivam in executione operatur propter defectum potestatis, & jurisdictionis, (qui maximus est, ut supra diximus) multo fortius implet defectus potentiae, ubi directio & immediatè occurrit, eosdem & majores effectus debet operari; plus siquidem insluit causa in se ipsa, quam in causato, Felin. in c. auditus num. 20. de praescript. decis. Genuei. 128. n. 2. text. in l. novis onus in 1. respons. ad l. Rhodiam de iactu. meus Perez de Lara de amiver. & capell. lib. 1. cap. 24. n. 4. omne enim jus potentibus operari in causa, quam in causato. Castren. conf. 129. vol. 1. allegans l. digna vox. C. de legibus, nam quando quid est propter aliud potentius, fortiusque consideratur illud propter quod est, leg. & si non sunt clavi, 21. §. perveniamus, ff. de auro & argento legat. l. tempus. 29. ff. de re jud. optimus text. in clem. 1. de reliquiis & veneratione Sanctorum, ubi si veneramus Sanctos propter Deum, multo magis ipsum Deum: Audent. multo magis, C. de sacro sanctis Ecles. ex quibus deducimus vulgare illud axioma, Propter unumquodque tale, & illud magis. Ex quibus manifestè cognoscitur, quod nullus alius major excessus, sit quam mandata potestatis defectus, iste autem proprie naturaliter, & immediatè absque alterius dependantia excessus est, alii vero mediatè & casuative excessus sunt, ob defectum potestatis ex actu infurgentem.

Et insuper ex eo etiam, nam licet merus executor, eum non habeat jurisdictionem, de nullius exceptionibus cognoscere queat regulariter; tamen de hac, qua infringitur sua potestas, & jurisdictione, ut de exceptione falli, aut subreptiis rescripti, & commissiois rectè quidem & licite valet cognoscere, non ad effectum determinandi super illa, sed supersedendi in executione, & instructum reddendi superiori, ac illum informandi text. est in leg. & si non cognosco, ubi & si non cognitio fed executio mandatur, de veritate precum inquiri oportet, ut si totius intervenierit, &c. C. si contra jus vel util. publ. ubi glof. & Bald. not. & ceteri omnes Doctores, cap. puniri, §. & si non cognosco, 25. quest. 2. d. l. à divo Pio, & ibi Bart. nu. 7. & segg. de re jud. text. optimus in cap. de catero, de sentent. & re jud. leg. si prator, §. Marcellus ff. de iudicis. Innocent. & Hostiens. in d. c. de catero docetque clarè Specul. in tit. de executione sententia leg. nunc dicendum n. 6. optime explicat ibi Abb. nu. 3. per totum, & sub num. 4. ante fin. Bald. in d. l. à divo Pio idem Abb. in cap. pastoralis, §. quia verò num. 3. vers. sicul. de secundo scilicet de off. delegat. Rota decis. 3. de except. in novis, per quem optime dixit Felin. in d. c. de catero, num. 7. vers. quintus casus est, quod rescriptum est falsum, debet executor admittere talem exceptionem, quem sequitur Bened. Band. in repet. ad illum, verbo, executor merus est ille, &c. circa princ. vers. si falsi falli. concl. quando opponitur. Bobad. in polit. libro 2. cap. 20. sub nu. 47. circa primum, bene etiam dixit Abb. Panorm. in d. cap. de catero num. 9. vers. quarto an is, ubi postquam res solvit latè, quod minus executor, cum iudex sit in executionis actu merito potest cognoscere de potestate sua, an rescriptum, & commissio sit falsa, aut subreptitia, & etiam se pronuntiare iudicem, aut non iudicem, juxta c. significantibus de off. delega. & clem. 1. de rescript. dixit in fin. quod si coram executeore mero opponatur exceptio falli, vel subreptiis rescripti, ut non per viam iudicii, (cum nullam jurisdictionem habeat talis executor, juxta lsi ut proponis, & lexeccutorem, C. de execut. rei jud.) fed extrajudicialiter poterit de ea cognoscere & inquirere ad sui instructionem, ad effectum exequendi

exequendi, vel suspendendi executionem, per argumentum cap. cum contingat, & cap. si quando, de refer. idem Ab. in cap. super eo, de crimine falsi; idem tenent Gemina. in cap. sicut a. quest. 1. col. penult. Joan. Andr. in cap. super eo, de crimine falsi, in 1. colum. Hostiens. & Imol. in cap. cum contingat col. ult. de rescript. Capella Tholosa, decis. 344. & ibi additio Felin. in cap. pastoralis §. quia vero, num. 17. vers. quinto falli, de off. delega. & in specie etiam optime consuluit Soc. Senior consil. 83. n. 29. l. 4. dicens, quod cum ob falsitatem nullum reddatur rescriptum, & executoris potestas, super hac exceptione poterit merus executor cognoscere, juxta text. in cap. si eo tempore, de rescript. lib. 6. eum referens sequitur Menoch. de arbit. jud. lib. 1. quest. 38. n. fin. 19 Et dicit mirabiliter Lopus allegatione 2. incipit disputat. colum. fin. num. 12. vers. ad hoc, quod licet executor exceptiones contra sententias non admittat exceptiones tamen defectus potestatis suae, aut committentes concludentes admittere debet, an literae suae sint falsae, obreptitiae, aut subreptitiae, hoc idem & latius per Guido Papae quest. 574. an iudex, quem vide post Innocent. in cap. dudum, colum. 2. in prin. de presumpt. optime Vantius in tract. de nullis, sentent. tit. coram quo nullitas, &c. num. fin. ad fin. quibus quidem rectè convenit quod ait Cardin. Tusch. pract. conclus. 3. tom. littera E, concl. 500. n. 3. post Ancharan. consil. 240. num. 2. & segg. merum executeorem posse cognoscere de veritate, & falsitate narratorum; non ut iudicet, sed ut referat, quantum cumque praecisam habeat commissionem, quae sicuti Princeps rescribens si sciret vera non esse narrata, super quibus fe fundat: non rescripisset, eodem modo posse executeorem supersedere, & rescribere.

21 Quò pertinet, quod executor etiam merus, tenetur admittere exceptionem novam, & noviter ortam, quae si à iudice mandante cognita fuisset, ab executione supersederet, nec pariter executor ejus cognoscere, & supersedere debet Felin. in cap. pastoralis, §. quia vero, n. 7. vers. quarto falli, de off. delegat. in cap. de catero n. 6. de re judic. per lsi hominem, ff. mandati. Rober. Marant. disput. 1. n. 33. vers. falli quarto. Bened. Band. in repet. ad Felin. verbo, executor, sub vers. secundo, & sub vers. quarto, prope fin. Menoch. de arbit. lib. 1. q. 18. n. 24. & ita cum hac exceptio falsae, seu subreptivae commissiois sit nova, orta post sententiam, & ipsa commissione, ignota superiori, de ea executor cognoscat, quia licet talis merus executor non queat regulariter exceptiones admittere ex supra citatis DD. & Andrea Gaill. l. 1. observ. 124. n. 8. Ludovico Peguera in decis. civil. 209. n. 2. in fin. tamen de hac exceptione bene poterit cognoscere.

Faciunt etiam, quae dicunt Zabarel. consil. 103. Federic. de Senis consil. 157. circa fin. merus executor. Anchar. consil. 240. n. 2. & 3. Aguid Bellam. consil. 40. n. 10. Cardinal. Tusch. pract. conclus. tom. 3. littera E, concl. 500. à num. 1. usque ad n. 4. affirmantes, quod licet executor merus nullam habeat jurisdictionem, nec exceptionum cognitionem, cum ad nudum factum deputatus sit: tamen si coram eo aliqua relevans exceptio, puta, subreptionis rescripti, opponatur, de ea cognoscat, non ut iudicet, sed ut referat, & rescribat superiori, & interim supersedat in executione, si veram illam reperit, aliter atque non suspendat, & quò nihilominus merus manet executor. Et facit, quod solemus dicere de exceptione nullitatis opposita coram executeore, ut ipse de ea cognoscat, non ad effectum pronuntiandi super illa, sed ut illam incidentem ad superiorem remittat executor, si de exceptione constabit in executione supersederet Ancharan. in clem. 1. colum. fin. de re jud. Innocent. in cap. cum in iur. de off. deleg. Bart. in l. de praeo. ff. de iudic. & in l. d. Pio in prin. in 3. col. & in l. 4. de condemnation. ff. de re jud. & in l. si ex sal. Salgado de Protec. Reg.

instr. Bald. in addit. ad Specul. tit. de sentent. colum. o. vers. an coram iudice & executeore Lopus allegat. 2. nos latius dicemus Deo dante in cap. de exceptionibus.

Quae quidem & illo fortius redditur, quoniam vul-25 gare est, ut etiam exceptio impugnans potestatem delegantis, & mandantis commissionem coram ipso delegato proponi & probari, & ad ipsum tales exceptiones admittere, & repellere spectare, cap. si subdelegato. & ibi glof. Archidia & alii de off. deleg. in 6. Speculator, & ibi Joan. Andr. vers. cognoscat, §. executor, vers. sed quis cognoscat, de off. deleg. ut si diceretur, delegationem non valuisse ex eo, quod causa delegata ad forum delegantis non spectabat, juxta text. in l. 1. C. qui pro sua jurisdictione, quia haec exceptio spectat ad cognitionem delegati, ad quem pertinet exceptiones, per quas negatur delegantem habuisse jurisdictionem, admittere, vel repellere non probatas, glof. verbo alius casibus, in d. cap. si subdelegat. de off. deleg. lib. 6. & ibi Joan. Andr. in eius addit. in verbo cognoscat, in §. fin. verb. si quis cognoscat, col. 5. de iudice deleg. A. b. m. cum in consil. in fin. d. off. deleg. & Felin. in cap. super literis col. fin. de rescript. Ang. in §. praeerea col. 10. vers. quarto opponitur, quod est iudex competens, &c. inquit, de except. Anton. Corsetus in lib. singulari in verbo, iudicium. Vantius de nullis, sentent. ex defectu juris ordinarij, num. 37. & iterum in tit. quibus mod. sententiae nulla defend. poss. n. 51. & 52. fit. 27. quae generaliter verissima resolutio, quemlibet iudicem five delegatum, five ordinarium cognoscere; ac sua sit iudicatio, ut in unum plures referam videndus Marti in tract. de jurisdictione 2. p. c. 4. a prin. & a n. 17. Et quòd executor admittit exceptiones concludentes defectum potestatis, tam suae quam mandantis, probant Lopus d. alleg. 2. col. fin. n. 12. Guido Papae d. 4. 574. an iudex. Vantius in tr. de nullis, sentent. tit. coram quo nullitas, &c. num. fin. ad fin. & per Lapum ibi, & Innocentium, in cap. de catero, de re iudicata, idem affirmat Card. Tuschus pract. concl. tom. 3. lit. E, concl. 485. n. 9. & concl. 486. n. 40. per Joannem de Imol. in consil. 127. n. 3. vers. respectu autem. Bald. consil. 399. vers. nam quaedam, lib. 4. Tuschus ubi proxime concl. 484. num. 23. & conclus. 492. n. 26.

Quam doctrinam accipere debes secundum haec-29 nus comprobatum distinctionem, ut executor merus admittit huiusmodi exceptiones defectus potentiae ad finem supersedendi, & rescribendi, non autem ad finem determinandi, executor verò mixtus, cum iudex sit, & jurisdictionem habeat, de huiusmodi exceptionibus cognoscat, ad declarandum an sua sit iudicatio, five ex sua persona, five mandantis, defectus potestatis proveniat.

Quoniam potestas executoris pendet totaliter à potestate mandantis superioris, ita ut si ille ea caruerit, pariter & totaliter executor & particeps, & ut excessum, & potestatis defectum in executeore detegamus, inquirimus potestatem ejus, cujus vices gerit; ille est elegans text. in l. unica, C. qui pro sui juris, iudic. dare, darive poss. quae sic loquitur: In casuum delegatorum-31 nibus illud, & consultius præcipimus observari, ut ita valeant, si ad jurisdictionem pertinet delegantis; quod si quis alienae jurisdictionis causam crediderit delegandam, nec præcepto cognitorem datum patientia accommodare censemus; & si contra leges obtinuerit deleganti, omnia quae ab ea delegatione-32 geruntur, ita pro infectis haberi præcipimus, ut nec appellandi quidem necessitas vicis adversus eas sententias imponatur, &c. de executeoribus etiam est text. in l. 1. & 2. C. de apparitoribus praesertim anno, quia à potestate delegantis debet executoris potestas regulari-33 glof. in c. iudex, de off. deleg. lib. 6. verbo, proponatur, l. solet prator. ff. de iurisd. omnium, in d. l. nemo plus iuris, de regul. iur. l. tradit, ff. de acquir. rerum dom.

Quare delegante carente potestate, aut jurisdictione-34

ex aliquo juris defectu, aut dispositione, eum executorem, cuius vices gerit, pariter pati defectum, non est dubium, quoniam infecta primitiva, infecta censetur etiam derivativa, ut per cap. cum quid prohibetur, de regul. jur. dicit Iber. Salustius in praxi auditor. Camerae lib. 2. cap. 18. num. 8. arborum enim rami majores vires non habent, quam a radice susceperunt. Bal. in leg. 1. off. de Senator. ubi dicit quod extincta radice, ramus excrescere oportet, & infecta radice, in seclantur & palmites, text. arg. Lunica matre, & in l. 3. C. de bonis matris. l. D. Marco, C. de questionibus, quomodo enim possunt rami pullulare, si radix infecta, seu extincta esset, l. maximum vitium, C. de liber. prater. l. fin. C. de nupt. aub. de heredib. ab intest. venien. §. si igitur defunctus el 2. vers. ex divers. collatione 9. Cervant. in leg. 9. Tauri, n. 8. & in l. 9. num. 75. & iterum num. 207. nemo enim plus juris in alium transferre potest, quam sibi competere dignoscatur, d. l. nemo plus, ff. de regul. juris concordantibus, & hoc facit argumentum Rota teste Puteo decif. 39240. lib. 3. ubi dicitur, quod facta cause avocatione a mandante, ita ut ulterius non queat procedere, a fortiori intelligitur avocata ab ejus delegato compulsore in partibus, ita ut insuper procedere non possit; quam vide omnino.

40 Ex quibus omnibus una erit faciendi in hac materia juridica, seu probabilis conclusio, ut appellati ab executeore, sive mixto, sive mero, non admittente exceptionem defectus potestatis sue, sive superioris mandantis, non deferente interjecta, vim facere declarari in tribunalibus, tum quia procedit nulliter executor carens potestate (ut late probavimus supra cap. 3.) tum etiam, quia non admittit exceptionem admittendam, quod est excessus, ut cap. seg. late apparebit.

41 Quam conclusionem communiter praedicatam videmus quotidie in supremis tribunalibus, non solum quando acta adentur per viam violentiae, sed etiam quando per viam querelae alicujus iudicis commissionis seu executoris, sive a Curia Regia, sive aliunde missi, excedentis a sua commissione, quia in omnibus causis inspicitur statim sua potestas ex delegatione, & potestas ejus a quo missus est, an casum illum possint demandare, & ad se pertinere, & hoc jure utitur.

42 Ex qua conclusione, & ex haecenus in ejus comprehensionem cumulatis illud primo loco infero, quod cum executor ante praesentationem, & intimationem litterarum executorialium sibi factam; uti non possit eam facultate, ac careat potestate, ac jurisdictione ex mox citandis, appellati ab eo interjecta non deferens vim facere declarabitur, & quod ante litterarum praesentationem, & intimationem non possit executor uti facultate, nec procedere ad executionem eandem, tenet Rota decif. 793. in antiquis, & decif. 242. & decif. 458. novis. Dominicus in cap. eam te, in fin. de rescriptis. Felinus in cap. seiscitatus vers. limita hanc partem rescripti. Roma. consil. 353. vers. quoad tertium, Bal. in rub. qui successio. feud. vers. executores vero, Philip. Franc. in cap. super eo, el 2. vers. & ita etiam tenet Rota de appell. Felin. in cap. eam te, de res. & idem in cap. fin. vers. quarto 3. de praesumpt. Aymon. consil. 134. nu. 22. vers. septimo dico. Staphileus in tractatu de literis gratiae & justitiae, vers. nona forma est. Nicol. Millis in reper. verbo gratia Apostolica. Bellame. decif. 110. vers. circa tertium dubium usque ad fin. Gomez in tractatu mandati de providendo, num. 138. Cassan. consil. 10. vers. item hinc, tenent Canonice, & in vers. ex quibus. Cassador. decif. 8. de rescriptis. folia. n. 12. alias de causa poss. & propr. fol. mibi 137. Puteus decif. 275. n. 3. quod & de hoc etiam in specie probant, Gomez in d. tract. mandati, de providendo, n. 138. Staphileus de li. gratia & justitiae, vers. nova forma est. Ant. Gabriel. commun. conclus. lib. 2. tit. de executione rei jud. concl. 3. n. 1.

Quae quidem doctrina universaliter etiam vera est in quolibet alio delegato iudice qui non recipit potestatem, exercitium, nec jurisdictionem ante commissionis praesentationem, ita docet gl. in el. in verbo, receptis de procurat. Joan. And. in cap. eam te, in fin. vers. item quod a tempore de rescriptis. Bart. in l. multum, vers. & haec sunt utilia ad questionem, ff. de condit. & demonst. Rota in novis, decif. 242. vers. delegatus enim, & decif. 145. vers. sed illud quod facit in verbis. Marian. Socin. in tract. de citat. art. 20. in 6. q. 1. m. Cassad. decif. 8. n. 12. de rescriptis. fol. Archid. in c. si in cui in prin. ibi sumpto argumento & a contrario sensu, de offic. deleg. in 6. & in c. in cui in prin. de procurat. l. 6. Hostiens. in c. ex conquisitione, vers. quisque a iudicibus de rescriptis. fol. & ibi Anchar. vers. venit ad questionem, & ibi Card. in fin. vers. in glo. fin. ubi Ab. n. 10. & Anton. de Butrio vers. Hostiensis sic concludit. Bal. in l. falsus, vers. sed pone quod causa C. de furtis, idem Bal. in l. ejuis qui in provincia, vers. sed dubitatur de procurat. ff. si certum petatur. Rem. in cons. 353. vers. quoad tertium Dominicus in c. 1. §. 1. vers. nota quod iudex, de off. deleg. in 6. Philip. Franc. in c. super eo el 2. vers. iustitia tenementi de appell. & ibi Decius n. 12. vers. ultimò nota, Bal. in l. mandatum, vers. & nota quoad Petrus, C. mandati, & in l. ea que vers. etiam notandum, C. de temp. in integ. rescripti. idem Bal. in l. 3. §. si quis in petierit, vers. sed contrarium est verum, ff. quod quisque iur. & in l. sed & si de sua, §. 1. vers. & haec determinatur ff. de acq. her. Roma. l. ab sent. n. 5. & seq. ff. de vocat. Felin. in cap. seiscitatus vers. limita hanc partem de res. & in c. ceterum vers. adde pro Regula cod. iii. Nicol. Millis in reper. verbo, iudex delegatus ignorat. Cassan. 10. n. 18. Angelo in l. eum furiosus, vers. & est argumentum ff. de iud. Aret. in d. l. sed, & si de sua, vers. ex his inferunt, ff. de acq. her. ed. ubi dicit, quod non sufficit commissionem esse praesentatam, nisi etiam sit a commissario accepta, ut etiam tenet Guido Papae q. 286. Felin. in cap. eum ex officio vers. pro quo vide de praes. Bal. in l. eum qui in vers. quarto, quare, ff. de iuris. com. iud. Paul. de Castro in l. cum furiosus vers. quod nota quia per hoc, ff. de iud. Ant. Gabriel. l. 2. commun. concl. tit. de executione rei judicatis, con. 3. n. 4. quem n. 6. vide post Felin. in d. seiscitatus, vers. lim. hanc partem de res. & Papae 20. dicentem, hoc procedere etiam si executor sciat facultatem sibi committere, sed nondum sint literae sibi praesentatae, ad quem circa hunc articulum confuse quoties necessitas impulerit.

Pariter & secundo ex supradicta conclusione, & resolutione fundata infero, ut appellati interposita ab executeore, dato cum termino limitato, & assignato in sua commissione, & post terminum finitum procedente ad ulteriora ut licita, si non defecerat, vim fecisse manifesta, Senatus declarabit, cum post illud tempus desinat esse executor, & iudex caret mandato, & jurisdictione; omniaque quae ab illo gesta sunt acta, irrita sunt, nulla, & a privata quadam persona confecta, text. est in c. de causis, off. deleg. l. 2. §. si iudex, ff. de iudic. optimus text. in leg. si ex praeteriano 3. C. de executor. & exalioribus ubi executor datus ad exigendum debitum cum termino limitato, post illum in executione, & executione repertus, vinculis ferreis ligatus ad superiorem mittendus, ut ejus excessus coerceretur, juncta etiam l. contra nostra C. eodem tit. Sebastianus Vantius in tract. de nullis, sentent. ex de iur. jur. deleg. num. 992. & 100. & facit pro hoc, quod dicit Socin. in l. multum interest, vers. secunda conclusio, ff. de condit. & demonst. Alexand. in l. sed & si de sua, ff. de acq. her. Ant. Gabr. commun. conclus. l. 2. tit. de executione rei judicatis, concl. 3. num. 18. quod etiam prorogata sit ejus jurisdictione de tempore ad tempus, si tamen ignoretur executor, actus ab eo gesti, antea quam sibi de prorogatione constet, irriti sunt, & nulli, ubi etiam Vantius affirmat, quando commissio sit de delegante collata in tempus, quo ipse delegans non esset futurus iudex, & quo

quo carebit potestate, juxta tex. in l. eum qui ff. de iuris. om. iud. cui alia possunt etiam leges applicari.

50 Tertio & ultimo ex supradicta resolutione deducitur, quod cum iudex superior, qui sententiam tulit, non potest eam exequi, pendente legitima appellatione ab illa interponendam, quia per eam suspensa est ejus potestas, & jurisdictione, c. non solum, de app. in 6. 1010. tit. ff. nihil novari appellatione pendente, Vincent. Caroc. in tr. de except. exceptione 44. n. 74. prope fin. & vide supra c. 1. n. 32.

51 Pariter est dicendum, ut executor, cui executionem ejus commisit faciendam, ejusdem defectus potentiae particeps intelligatur, ex iudicibus & auctoribus superioribus adductis, vers. quoniam potestas a num. 30. & sursum, & non potest quis per alium facere, quod non potest per seipsum, ex juris regula, potest quis, de Reg. jur. lib. 6. imò non executor, sed mandans ipse executor, Beroni in cap. quoniam, Ab. num. 11. 2. de off. deleg. Menoch. de arbit. lib. 1. quaest. 38. num. 2. in fin. Rebuffi de sentent. execut. art. 7. glo. 3. n. 4. vers. idem dico fol. 378. Bald. in addition. ad Specul. tit. de executione rei jud. vers. sententia lata ab uno. Guillelmus de Cunis in l. si pater, ff. de manumissum, Bertach. in repet. verbo, execut. n. 51. Cardin. Tusch. pract. conclus. tom. 3. litera E, conclus. 53478. n. 1. quia executor est veluti causa instrumentalis, quae nihil disponit. Aret. in §. cum autem impubes, n. 6. in fin. in ius. de adop. & qui per alium facit, est perinde ac si faciat per seipsum, ex regula juris. Actus liquidem non attribuitur exequenti, sed mandanti Rota decif. 167. num. 2. part. 2. divers. Petrus Sud. decif. 8. n. 23. & 24. & decif. 292. n. 9. & in tract. de aliment. tit. 7. q. 38. num. 52.

52 Et ideo quemadmodum iudex mandans vim facit, non deferens appellationi interjectae ab hujusmodi executionis commissione, juxta ea quae exacte dixi supra hoc lib. 4. cap. 1. a num. 32. vers. & prima rationabilis, & 68c. quia vim vi addi; ita etiam hujusmodi executor hoc casu, etiam de facto potest impediri ne exequatur, bonus text. in l. defensionis facultas, C. de iure fisci. Abb. in c. 1. col. penult. & in d. off. ord. Bart. in l. divus, ff. de iudicis. Oldradus consil. 89. Grammat. consilium civilem 109. n. 5. Felin. in c. si quando, de off. deleg. Mart. de iuris. d. 1. part. c. 51. a n. 35. faciunt quae exactissime Marant. in disp. 1. a n. 18. cum pluribus seq. ac ideo multo magis pro remedio juris, scilicet appellationis, & nullitatis, quare si ab executeore non admittente hujusmodi potestatis suae defectus exceptionem, nec supersedente appellationi interposita, vim fieri manifestam, declarabitur.

58 Pro quo facit insuper quod dicit text. in c. quando, de rescriptis, quod quando Papa rescribit alicui, ut aliquid iniustum exequatur, potest ille non exequi, & contra-ventio literis Apostolicis, si illud, quod jubetur, apparet iniustum, & debeat rescribere Papae, & expectare secundum iustitiam, ubi dicit Abb. procedere, etiam si in mandato Papae sit poena excommunicationis, & dicit not. gl. in l. panis C. si contra jus, vel uti, quod non debent timere miseri Praelati veritatem sectari, & literis Principis non obedire. Idem dicit gl. in vers. nuntiant, in §. deinde, in aut. de manda. Princip. ex quo infert & argumentatur, & bene Marant. disp. 1. num. 16. in fin. Si ergo ipsi Principi iniusta jubenti, non est obediendum, quoties minus ejus delegato; aliter ergo majorem potestatem haberet executor, quam mandans, a qua sua desiliuit; & foret non iustitiosum, ramos pullulare radices infecta, juxta quae late dixi superius, foretque hac via aperta porta fraudibus, si permitteretur executori ejus exequi sententiam cui personaliter executio facienda prohibetur, quod nullo jure permittendum est, & sic attentatis, contra quem exequitur, ut si nondum appellaverit a sententia, quia nondum sibi fuit intimata, interponat appellationem simul coram executeore Salgado de Protect. Reg.

cum protestatione illam praesentandi coram superiore, cum adeundi desit nunc sibi facultas, dummodo venit ad notitiam suam sententia lata contra se, petenque ab executeore, ut supersedeat interim, dum de hoc cognoscit; ad effectum rescibendi & supersedendi interim.

Diximus superius executeorem executorialium, a 60 rere potestate ante commissionis praesentationem, illa etiam potes addere, quod licet executor gratiae acquirat jurisdictionem a tempore datae, illam tamen exercere non potest ante praesentationem, & receptionem litterarum, cap. super eo, 2. de appellat. latissime & accuratè cum magna Doctorum caterva, ampliationibus, & limitationibus, nec non concordia Doctorum & opinionum, videre poteris Anton. Gabriel. lib. 2. commun. opinio. tit. de executione rei judicatis, conclus. 3. per totam. Molin. de justitia & iure, 3. tom. disp. 599. num. 2. plene etiam per Nicolaum Garciam tit. de beneficiis 6. part. c. 2. a n. 7. cum pluribus seq. tom. 1. Marquet. tractatu de commiss. 1. part. c. 3. n. 42. folio mibi 32. quod debeat fieri praesentatio litterarum originalium, vel alias authenticarum, nec sufficit, transumptum factum a notario, seu subscripta. Vide Garciam ibi n. 16. cum seq. ubi bene explicat.

Et quod procedat generaliter in quolibet iudice delegato, ut pariter ante praesentatas literas delegatorias non habeat exercitium jurisdictionis, tenet gloss. in clem. 1. in verb. receptis, de proc. Joan. And. in cap. eam te, in fin. vers. item quod a tempore de rescriptis, idem voluit Bart. in leg. multum, vers. & haec sunt utilia ad questionem, ff. de cond. & demonst. Rota in novis decif. 242. vers. delegata enim, & decif. 143. vers. sed illud, quod facit in novis. Maria. in tract. cit. vers. & si delegatus, alias art. 20. in 6. q. 1. m. Cassad. decif. 8. num. 12. de rescriptis. Arch. in cap. si in cui in prin. ibi sumpto arg. a contrario de off. del. in 6. & in cap. in cui in prin. de procur. in 6. Hof. in cap. ex conquisitione vers. quisquam a iudicibus de res. & ibi Anchar. vers. venio ad questionem, & ibi Card. in fin. vers. in glo. fin. & ibi Abb. num. 10. vers. & hinc sumpta occasione, & ibi Anton. de But. vers. Hostiensis sic concludit, Bal. in l. falsus, vers. sed pone quod causa, defur. Bal. in l. ejuis qui in provinciam, vers. sed dubitatur, de procur. ff. si cert. pet. Rot. consil. 353. vers. quoad tertium, Domini. in cap. 1. §. 7. vers. nota quod iudex de off. deleg. in 6. Fran. in c. super eo el 2. vers. ult. tenementi de appell. & ibi DD. n. 12. vers. iustitia nota. Bal. in l. 1. C. ut lit. pendunt, vers. adde, id quod, & in l. mandatum vers. & nota quod Petrus, C. mand. & in l. ea que vers. etiam notandum, C. de temp. in integrum rescripti. Bal. in l. 3. §. si quis impetraverit, vers. sed contrarium est verum, ff. quod quisque iur. & in leg. sed & si de sua §. 1. vers. & haec determinatur, ff. de acq. her. ed. Roman. in l. ab sent. n. 5. & seq. vers. & determinatur quest. ff. de donat. Felin. in cap. seiscitatus, vers. limita hanc partem de rescriptis, & in c. ceterum, vers. adde pro regula cod. iii. Mill. in verb. iudex delegatus ignorat. Cassan. consil. 10. n. 18. Angel. in l. eum furiosus, vers. & est argumentum ff. de iud. Aret. in l. sed & si de sua vers. ex his inferunt, ff. de acq. her. ed. late cum ampliationibus & limitationibus professore quod Ant. Gabr. commun. concl. lib. 2. concl. 3. a n. 3. cum seq. tit. de exec. rei jud. ubi n. 4. post Aret. ubi supra, dicit communem, subdentes quod non sufficit literas esse praesentatas, nisi etiam sint acceptatae, Guid. Pap. q. 286. Felin. in cap. eum ex off. vers. pro quo vide de rescriptis. Bal. in l. eum qui, in vers. quarto quarto, ff. de iuris. om. iud. Paul. de Castro in l. eum furiosus, vers. quod nota quia per hoc, ff. de re jud.

Quod procedit, etiam si sciat, facultatem sibi committere, sed nondum sint literae praesentatae, Fel. in c. seiscitatus, vers. limita hanc partem de rescriptis, & post Paz tenet Gabr. ubi proximo n. 6. ubi alias ampliationes, & limitationes ponit, & late persequitur videndum.

Ulterius notanda sunt pauca, ea tamen utilia ad 63 executionem

executionem iudicis requisitū spectantia, illo prius obiter supposito, quod si res, super qua faciendū est actualis executio, vigore rei iudicatæ ab uno iudice latæ, sit sub alterius iudicis territorio, districtu, jurisdictione, ab illo faciendā est, ad requisitorias tamen literas illius iudicis, qui sententiam tulit, text. est expressus auct. de exhib. rei §. si verò, & in auct. ut differunt. iudic. l. i. tit. 7. p. 3. l. properand. §. fin. autem reus, C. de iud. in l. d. Pio, §. seni. Romæ distam, ff. de re iud. quam latè exorant, & ejus materiam tractant Covarr. pract. quest. 64. cap. 10. n. 7. per totum, ubi idem tenet per identitatem rationis in contractu paratam executionem habente, quando fieri debet coram iudice contractus, ut in utroque probat, & amplificat Paz in prax. 5. p. tom. 1. cap. 2. à n. 5. cum seqq. fol. 101. per notata in cap. Rom. §. contrahentes de for. comper. lib. 6. tenent plures relati ab A. fin. in prax. §. 31. cap. 9. n. 2. Avend. tit. de las excepciones, n. 9 & respons. 22. Orosc. in l. si convenit, n. 9. ff. de jur. om. jud. gl. 23. tit. 11. p. 5. Azeved. in l. i. tit. 21. lib. 4. re. cop. num. 54. Anton. Mall. Gall. in forma obligat. Camer. part. 3. quest. 2. latè etiam & bene in utroque casu Rod. Xuar. in l. l. post rem, in declar. l. Reg. quest. 5. incipit circa iudicem videndum fol. mibi 349. post Bart. Bal. Salicet. Paul. & alios in d. §. sentent. Romæ, post plures alios, ejus additionator Valdez, pulchrè etiam per Joan. Ferrar. in pra. in form. execut. sent. diffini. à n. 13. fol. 277. ubi post Cynum & alios, & similiter Roder. Suar. distinguunt, ut hoc procedat, quando petitur executio iudicis officio, secus autem quando petitur actio in factum, quia actio ubique exerceri potest, quos vide & omnes pro materia executionis factæ per literas requisitorias, latè etiam Gratian. disceptat. foren. cap. 146. per 65. totum, ubi latè, an iudex requisitus excedat, non exequendo secundum statutum iudicis requirentis. Rebuff. in tract. de liter. requisit. à num. 25. & supra per totum in commentar. tom. 2. Latè hunc articulum examinat post plurimos quos citat Vincent. Carocius tractatu de except. execut. 12. q. 30. à n. 7. cum seqq. Carol. de Tapia de compil. jur. Regn. Neapol. tit. de execut. sent. rubr. 41. ritu 262. num. 4. fol. 226. lib. 3. ex Carpan. ad stat. Mediola. cap. 8. & alios.

66 Circa quod nunc primò quæro, an literis requisitorias ad hujusmodi executionem faciendam solemniter expeditis, iudici, ubi res sita, destinatis, & anteaquam iste iudex requisitus inceperit, iudex requirens obiit, vel officio publico functus, vel privatus est, an poterit iudex requisitus dictas literas exequi, & effectum mancipare? In qua difficultate, & controversia affirmativè respondendum erit, ut etiam post mortem requirentis defectum, aut privationem officii teneatur requisitus exequi, per text. in l. fundi venditor, §. ult. ff. de acquir. poss. cap. si super gratia de rescript. exactè, & dilucidè examinat, & comprobatur Covarr. pract. quest. cap. 11. à n. 1. quem omnino vide.

67 Pro quo communis fiat sententia, quòd si nuntio fuerit à iudice demandatum, ut aliquem inducat in possessionem; mortuo etiam iudice, nuntius possit mandatum exequi, docent B. in l. more n. 6. ff. de iuris. omni. jud. sequitur Roma. consil. 202. n. 3. Imol. Aret. in d. l. fundi venditor, §. fin. ff. de acquir. poss. & idem Alexand. n. 5. Felin. in cap. relatum n. 8. & seqq. de off. deleg. quam opinionem communem etiam profitentur Iff. in d. leg. more, n. 62. ff. de jur. om. jud. & Covarr. d. cap. 11. n. 2. vers. secundò hoc ipsum probatur. Gratian. in discept. foren. tom. 4. cap. 783. n. 19. Card. Mant. in tract. de tacit. & ambig. convent. lib. 7. tit. 23. n. 49. & 50.

68 Quod comprobatur autoritate Pauli, Angeli, Aretini, & aliorum in d. l. fundi venditor, §. fin. qui expressim asserunt, non extingui morte mandantis etiam re integra mandatum, quo iudex, qui sententiam tulit, ejus executionem alteri commiserit: sequitur Covarr. ubi supra sub n. 2. ante fin. vers. quarto eadem sententia.

Pro qua opinione est tex. optimus in auct. ut nulli ju. 69. dicitur, §. hoc verò jubemus vers. si verò, quo dicitur, ut iudex, qui est successor alterius iudicis, debet adimplere mandatum factum ejus prædecessori, prout ejus prædecessor tenebatur.

Et quia cum iudex, qui tulit sententiam, ex debito & necessitate officii teneatur illam exequi, sequitur, ut mandatum sit ex causa necessaria quod quidem morte mandantis non expirat, ut per d. leg. fundi venditor, §. fin. tenent communiter omnes citati Doctores, & latius Mantica à num. 45. cum seqq. qui à n. 16. congerit 71 plures, & diversos casus, quibus mandatum morte mandantis non extinguitur, vide etiam Gratian. ubi proxime d. cap. 783. à n. 9. & supra, quare iudex requisitus, nec alius minister hoc casu exequentes morte, vel remotione mandantis subséquere re integra, nec excessum, nec vim commississe dicuntur.

Secundò quæro, an possessione possit cognoscere de dominio, & afflitione rei, super qua executio faciendā est. Et videtur quòd non, ex supradictis à prin. hujus capituli, quòd executor merus non potest de aliqua exceptione pertinente, ad executionem sententiæ cognoscere regulariter dicemus plura infra cap. seq. sed iudex requisitus dicitur merus executor, & n. 7. d. minister, ut probant Joan. Ferrar. in pra. in for. execut. sent. dist. sub n. 14. fol. 277. tenet etiam Gratian. in disceptat. foren. cap. 146. n. 7. & ita intelligendi sunt Paz in prax. 5. p. tom. 1. c. 2. n. 10. fol. 101. Covarr. in pra. quest. cap. 10. sub n. 7. ad med. dum simpliciter dicunt, hunc iudicem requisitum esse executorem sententiæ, & decreti iudicis requirentis, sicuti in executione latæ sententiæ fieri debet, & expressè tenet ipse Covarr. in pra. quest. cap. 16. n. 5.

Quod quidem licet de juris rigore verum sit, tamen 75 ex æquitate concors est omnium opinio, in re hac sufficere tertio oppositori, coram executore iudice requisito proponere, & allegare, res, & bona, in quibus sit executio, propria esse, nec debere in illis fieri executionem, cum alias possit executor culibet tertio oppositori, & contradictori injuriam facere, qui non ita facile possit ad iudicem requirentem accedere, cum fortè is longè ab sit loco executionis, prout contingit frequentius in his executionibus, quæ sunt per requisitorias literas; semper enim sit extra proprium territorium, ita considerat ex hac ratione Covarr. pract. quest. cap. 16. num. 5. & post Bart. & Salicet. tenet Menoch. de arbit. jud. quest. 38. num. 8. & n. 16. lib. 1. Octav. Cacher. in decis. Pedemont. 13. n. 14. Ludov. à Peguer. in decis. civil. 138. per tot. Azeved. in l. 6. tit. 17. lib. 4. re. cop. n. 7. & 8. Cancr. variar. resol. cap. 2. de jur. om. jud. n. 247. Audiendus tamen non est Cevall. (quem post hæc vidi) in tract. de cogn. per viam viol. 2. part. quest. 16. num. 46. qui hanc doctrinam voluerit extendere ad quoslibet executores meros etiam non ordinarios requisitos. Sed 76 fallitur, quia repugnant omnia juris principia, quæ docent, meros executores nullo modo posse admittere, nec cognoscere de qualibet exceptione, ut hædèntus hoc cap. & seq. diximus. Et quia omnes hi Doctores loquuntur limitatè in iudice requisito de æquitate, & speciali ratione, scilicet, quia frequentius iudex requirens longè degit, ubi non ita facile adiri potest absque magna injuria oppositoris. Quæ ratio non militat in nuntio, qui intra territorium iudicis, sententiam ferentis, exequitur, quia facilis potest aditus; & ita tenendum est constanter ex hucusque dictis in hoc cap. seq. circa quæ vide etiam infra à cap. 7. à n. 41. cum seqq. & ibi dicta limita, ut in hoc casu speciali.

CAPUT VII.

Ab executore rejiciente legitimas exceptiones executorialium executioni oppositas, & admittendas, seu etiam admittente rejiciendas, an & quando appellationsi interjeclæ vim faciat non deferens, ut qualiter excedat, cognoscatur.

SUMMARIUM.

- 1 Exceptiones executorialium executioni convenientes legitima dicuntur, & ut admittenda.
- 2 Legitimum dicitur, quod à lege recipitur, & approbatur.
- 3 Exceptiones dicuntur non legitime, quæ à lege reprobandantur.
- 4 Executor excedit, non admittens legitimas exceptiones executionis naturæ congruas.
- 5 Ab executore non admittit legitimas exceptiones tanquam excedente, appellatio habet utrumque effectum.
- 6 Quod idem locum habet in executione instrumenti guarantee, quia parificatur à jure.
- 7 A rejectione exceptionis in executione incedentis appellatio est necessaria, aliàs transit in rem iudicatam.
- 8 Executor literarum pensionis rejiciens exceptiones legitimas incompetentis, Jurisdictionis, aut ortas ex ventre gratis, excedit, & ex hoc capite appellatio utrumque habet effectum.
- 9 Exceptiones minus legitimas rejiciendas admittens executor excedit, ex hoc capite appellationsi ut licite deferendum est.
- 10 Executor admittens exceptiones non admittendas, de trahit juri privilegio partis, hoc est, juris exequendi, eamque privat beneficio juris communis, ob quod datur appellatio.
- 11 Gravamen sit prejudiciale dicitur, quo impeditur via executiva competens.
- 12 Executiva via maximum offert commodum.
- 13 A gravamine illato agenti via privilegiata facilius admittitur appellatio, quam adversario.
- 14 Exceptiones legitime quæ executioni sententiæ opponi possunt in duplici sunt executionis.
- 15 Aliæ infringunt sententiam, illique ex diametro repugnant; aliæ non repugnant directè, sed tantum modificant, & quales sint in utroque casu, ibid.
- 16 Exceptiones omnes indistinctè omnes executores an admittere, & terminare queant.
- 17 Executor merus cum sibi committatur nudi facti executio, & omni liquidata materia, non potest regulariter cognoscere de exceptionibus oppositis.
- 18 Executor merus non potest cognoscere, de exceptionibus oppositis labefactantibus sententiam, sed mandatum ad unguem servare tenetur.
- 19 Exceptiones infringentes & annullantes sententias licet executor non teneatur admittere, potest tamen, si vult, ad effectum supersedendi, & rescribendi dimittat.
- 20 Primo quando exceptio esset notoria, & nondum fuisset in iudicium deducta.
- 21 Secunda exceptio excommunicationis opposita petenti executionem.
- 22 Tertia exceptio & causa noviter orta, quam si cognosceret iudex supersederet.
- 23 Quarta exceptio falsi rescripti.
- 24 Quinta exceptio nullitatis notorie, ubi executio est irretroclabilis.
- 25 26. Executor has exceptiones infringentes sententiam potest admittere, si vult, non tamen tenetur, & ideo à rejectione appellationsi interjeclæ non deferèdū.

- 26 Executor mixtus sicut merus, non tenetur admittere exceptione labefactante sententiam, si non vult.
- 27 Executor præcisè tenetur admittere exceptionem infringentem ejus potestatem, & ubi datur executio irretroclabilis, aut excommunicationis exceptio, quas si rejiciat executor, libet appellare.
- 28 Executor mixtus is dicitur, cui executio committitur, non præcedente causæ cognitione super iis, quæ incidere solent viam executionem.
- 29 Executor mixtus non tenetur admittere exceptiones labefactantes sententias, nec respicientes merita causæ.
- 30 Executori non quomodo sit lata sententia sed quomodo sit exequenda, pertinet, non quid sit pronuntiatum, sed quid sit pronuntiatum.
- 31 Executor non potest factum superioris labefactare.
- 32 Executor non potest admittere exceptiones respicientes justitiam, & causam principalem, sed statim remittit superiori non supersedens in executione.
- 33 Executor potest, si vult, admittere exceptiones respicientes nullitatem sententiæ ut remittat & supersedat.
- 34 Executor sententia summarie retrahatur, & ita nihil admittitur requirens altiore indaginem ad illam impediendam.
- 35 Exceptio nullitatis incontinenti probata, ex inspectione actorum, est legitima & impedit etiam trium conformium executionem.
- 36 Exceptio nullitatis ex defectu jurisdictionis etiam trium conformium executionem impedit.
- 37 Exceptio nullitatis notorie impedit executionem oppositam coram iudice sententiam ferente, executor autè non tenetur terminare, sed interim supersedere.
- 38 Restitutio in integrum quando potest opponi rei iudicata, & suspendit executionem, procedit si opponatur coram iudice, non autem coram executore.
- 39 Exceptiones modificativas quæ directè non infringunt sententiam, sed respiciunt executionem sententiæ tantum, executor mixtus admittere.
- 40 Executor Romane Curie in partibus cognoscit super rebus in quibus est faciendā executio pro quantitate debita, & de aliis exceptionibus modificativis.
- 41 Iudex requisitus pro executione sententiæ quas exceptiones admittat.
- 42 Iudex requisitus pro executione executorialium dicitur merus executor.
- 43 Iudex requisitus pro executione cognoscit de omnibus exceptionibus modificativis, si coram iudice cognita non sint.
- 44 Iudex requisitus potest de dominio rei super qua est faciendā executio, cognoscere etiam si sit merus.
- 45 Iudex ordinarius qui in defectum jurisdictionis arbitri ferentis sententiam exequitur, dicitur mixtus executor, quia omnes exceptiones admittit & cognoscit.
- 46 Exceptiones modificativæ naturæ executionis conveniunt & ideo admittenda per executores.
- 47 L. cum fideicommiss. ff. de confell. expenditur mirabilis ad admittendum exceptiones modificativas.
- 48 Exceptiones quæ coram ipso executore proponi possunt, & quæ non, sub coram superiori mandanti.
- 49 Executor si nolit admittere exceptiones infringentes sententiam ad effectum supersedendi, non excusatur parti illas proponere iterum coram superiore.
- 50 Exceptionis legitime à rejectione ut possit appellari, & excedat executor, debet illis probatio incontinenti offerri, non aliàs.
- 51 Executiva & summaria iudicia non admittunt exceptiones requirentes altiore indaginem.
- 52 Exceptio legitima ut per executores admittatur, debet vel ex eisdem actis probari, vel conferrì incontinenti probationem.
- 53 Tertius comparens & appellans ab executione, debet de suo interesse incontinenti docere.
- 54 Ab executione appellatio ut operetur effectum suspensionem